

Svarsfrekvens och metod

Bedömningen i denna rapport baseras på rapportering från samtliga 21 länsstyrelser. Länsstyrelsernas respektive rapportering bygger i sin tur på rapportering från kommuner och andra regionala aktörer. Metod för insamling kan skilja sig åt mellan län och kommuner och har inte kvalitetssäkrats i denna sammanställning. Dessutom inkluderas res- och aktivitetsdata ifrån Telia Crowd Insight och Google Mobility Reports.

Sammanfattning

9 län anger medel efterlevnad, jämfört med 8 förra veckan.

Majoriteten av länsstyrelserna rapporterar att verksamheter följer rekommendationer, restriktioner och råd i större utsträckning än allmänheten, som brister i följsamhet. Användandet av munskydd rapporteras generellt som lågt. Kronoberg uppmärksammar att attityden som butikspersonal bemöts med när de påpekar brister i efterlevnaden fortsatt är problematisk och ett arbetsmiljöproblem (gäster kan vara otrevliga mot personal och strunta i den information som ges). Människors benägenhet att följa råd och rekommendationer verkar minska vid vaccinering vilket kan bero på missuppfattning att råd, rekommendationer.

Aktivitetsmönstret i Norrbotten visar på en förflyttning från kust till inlandet och orter med fritidsboende och campingar. Smittspårning kopplat till dessa platser visar att påskfirande inte genomförts enligt gällande råd och rekommendationer.

I Västernorrland däremot bedömer länsstyrelsen att allmänhetens benägenheten att hålla avstånd till andra personer/sällskap är god och att användningen av munskydd i offentliga inomhusmiljöer där risk för trängsel finns har ökat sedan de regionala rekommendationer infördes.

Aktivitetsökningen rapporterad från Google Mobility Reports inom kategorierna "shopping och nöje", "matbutiker och apotek", "station i kollektivtrafik" och för "arbetsplatser" är sannolikt en effekt av återgång till vardagen och arbete/skola samt fler öppettider efter ledigheterna veckan före.

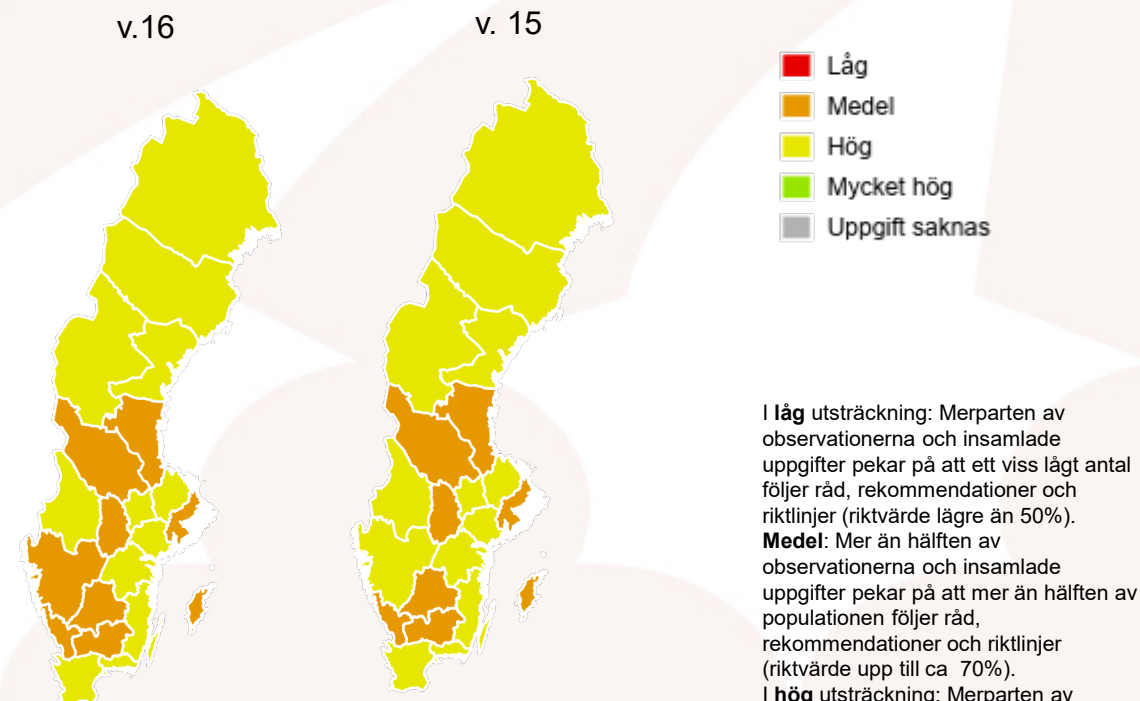
Reserelationerna är sannolikt påverkade av att påsk finns i referensdata, vilket är särskilt tydligt för de län med minst och störst förändring, då fjällturistlans resor dyker upp i majoriteten av staplarna. Problemet beräknas försvinna i rapporteringen när påsken 2019 inte längre finns med i datumintervallet.

Kommentarer/slutsatser

De identifierade områdena för smittspridning är hemmet (privata tillställningar och inom familjen) samt arbetsplatser (inklusive skolor) där det är svårt att hålla avstånd. Rapporteringarna indikerar att de sociala kontakterna ökar, och i rapporteringen framgår att fler personer anger sociala aktiviteter som misstänkt smittotillfälle. Det finns farhågor om att våren och kommande helger ger ökad risk för smittspridning då privata sammankomster och folksamlingar förväntas öka med fint väder.

Frågor kring studentfirande lyfts. Det påtalas också att man försöker kringgå aktiviteter som är reglerade i lag och förordning.

BEDÖMD EFTERLEVNADE PER LÄN

I låg utsträckning: Merparten av observationerna och insamlade uppgifter pekar på att ett visst lågt antal följer råd, rekommendationer och riktlinjer (riktvärde lägre än 50%).
Medel: Mer än hälften av observationerna och insamlade uppgifter pekar på att mer än hälften av populationen följer råd, rekommendationer och riktlinjer (riktvärde upp till ca 70%).
I hög utsträckning: Merparten av observationerna och insamlade uppgifter pekar på att flertalet följer råd, rekommendationer och riktlinjer (riktvärde mer än 70%).
I mycket hög utsträckning: I princip samtliga observationer och insamlade uppgifter pekar på att i princip hela populationen följer råd, rekommendationer och riktlinjer (riktvärde 90-100%).

Samlad bedömning nationella resmönster

Resandet inom länen mellan den 10 – 16 april var oförändrat jämfört med föregående vecka. För tidigare veckor rapporterades följande genomsnittliga förändringar i resmönster inom län (jmf. med föregående vecka): v.14: -5%, v. 13: -1%, v.12: +7%, v.11: +4%.

Google Mobility Report visar att mellan 8-14 april har aktivitet **ökat** inom kategorierna "shopping och nöje" (3%), "matbutiker och apotek" (4%), "station i kollektivtrafik" (4%) och för "arbetsplatser" (9%) jämfört med föregående sjudagarsperiod (1-7 april). Under samma period har aktivitet minskat inom kategorin "utomhus" (18%) och förblev oförändrad för kategorin "bostäder" (0%).

Kollektivtrafik

6 län rapporterar att en betydande andel av kollektivtrafiken beläggs av högstadie- och gymnasieelever, vilket innebär att återgång till närundervisning har eller kommer ha stor inverkan på beläggningsgraden framöver. 4 län som fått trängselrapporter har åtgärdat med förstärkningstrafik på berörda turer. Vad gäller efterlevnad inom kollektivtrafiken anger 7 län hög, 12 län medel, 1 län låg och samlad bedömning saknas för 1 län. Avseende munskydd i kollektivtrafiken anger 1 län medel och 16 län låg efterlevnad. Östergötland kommer avsluta insatsen med förstärkningstrafik relaterat till vaccinationsresor. Slutsatsen är att ordinarie trafik kan hantera dessa resor utan att trängsel uppstår. Halland rapporterar att Västtrafik planerar banarbete på spårvagnsstationer vilket kan resultera i trängsel på vissa turer, men att åtgärder för att minska risken för det har satts in. Det är fortsatt på- och avstigningsplatser samt rusningstrafik som anges som riskområden inom kollektivtrafiken.

Identifierade särskilda områden och situationer med risk för ökad smittspridning

- **Fester och större träffar:** 7 län rapporterar om fester och större träffar. Fester och folksamlingar förväntas öka med fint väder. Uppsala lyfter att företag med partybussar inte tror att de omfattas av den tillfälliga covid-19-lagen, vilket gör att de tar fler än 8 passagerare.
- **Restauranger och uteserveringar:** 5 län anger restauranger och uteserveringar, detta är kopplat till varmare väder samt vid stängning/utrymning.
- **Handel:** 10 län rapporterar handel vilket är en ökning med 2 län. 2 län lyfter särskilt mindre butiker. Många handlar i par eller grupp. 2 län rapporterar låg användning av munskydd i handeln.
- **Skola:** 4 län har identifierat skolan som särskilt område, vilket är en dubblering sedan förra veckan.
- **Arbetsplatser:** 7 län identifierar arbetsplatser. Särskilt omnämns fika- och mötesrum.
- **Utomhus:** 4 län rapporterar en oro för sammankomster kopplade till våren och kommande högtider. 2 län lyfter att de får många frågor kring studentfirande och ser behov av kommunikation kring detta.
- **Gym/idrottsanläggningar:** 4 län nämner gym- och idrottsanläggningar.
- **Återvinningsstationer:** nämns av 2 län.
- **Motorträffar:** nämns av 3 län, vilket är en mer än tidigare. Polisen i Gävleborg misstänker att fenomenet med motorträffar kommer öka i omfattning när det blir varmare. Södermanland rapporterar att ungdomar träffas i grupp på stora parkeringsytor i handelsområden.
- **Gränsen mot Norge:** Dalarna rapporterar fortsatt att öppnandet mot Norge kan påverka smittspridningen.
- **Vaccinationslokaler:** Behov av information vid och kontroll av nya tillfälliga vaccinationslokaler nämns av 1 län.

Vidtagna åtgärder

- I Västmanland har en kommun förlängt stängning av kommunala idrottsanläggningar. Ett pilotprojekt har startats på en gymnasieskola i Västerås med antigenestscreening av skoleleverna. Om försöket faller väl ut kan man införa screening 2 gånger per vecka som en tilläggsåtgärd, för att därigenom identifiera asymtomatiska, potentiellt smittsamma personer och därmed tidigt bryta smittkedjor i samhället.
- Stockholm har förlängt den gemensamma inriktningen för öppnande av tidigare stängda kommunala verksamheter till och med 2 maj.
- Västerbotten har förlängt de särskilda regionala rekommendationerna till den 9 maj.
- Uppsala rapporterar att Uppsala kommun anpassar sina verksamheter för att undvika och minska trängsel och smittspridning.
- I Gotlands län har Svenska kyrkan gått ut med rekommendation till församlingarna att inte anordna läger för ungdomar under sommaren.
- Kommuner i Dalarna rapporterar om att planering pågår för att vid behov kunna införa vistelseförbud på allmän plats som i parker och på badplatser där det riskerar att uppstå folksamlingar.
- 5 län rapporterar om riktade informationsinsatser och användande av olika kommunikationskanaler för att uppmärksamma råd och rekommendationer.
- 9 län rapporterar inte något nytt.

Behov av åtgärder

- Örebro har uppmärksammat att trängsel uppstår i köer och utanför serveringsställen. Krögarna har endast ansvar över områden som de äger eller disponerar över. Det behövs förtydligas vad som gäller när trängsel uppstår på en yta som faller utanför den yta som krögarna äger eller disponerar över.
- I Västernorrland rapporterar en kommun om behov av att erbjuda munskydd till de som saknar det i offentliga miljöer.
- Västra Götaland ser behov av återkommande informationsinsatser i olika kanaler.
- 16 län rapporterar inte något nytt.

Övrigt

- En kommun i Södermanland rapporterar om en sammankomst med motorburen ungdom.
- I en kommun i Halland öppnas efter anpassningar idrotts- och träningsanläggningar för föreningar och gruppträning.
- I Örebro kommun har det uppmärksamats att vissa krögare inte agerar när gäster flyttar ihop bord eller är för många.
- Länsstyrelsen i Värmland genomförde vecka 14 en pulsmätning av efterlevnad via sociala medier. 41% av svaranden hade upplevt trängsel det senaste dygnet, främst i matbutiker men en tredjedel även på arbetsplatser.